

Masterclass **V**eiligheid Zuid Oost

Leren van incidenten in de praktijk

21 september 2023

WELKOM

mVzo Beter leren van incidenten

PROGRAMMA 21 SEPTEMBER 2023

13.30 - 13.35 u Opening – bestuur MVZO

13.35 - 14.00 u Inleiding | overwegingen – Mark Smits

14.00 - 15.00 u Leerpunten incident emissie van gevaarlijke stoffen – Gui Hoedemakers, AnQore

15.00 - 15.30 u Pauze

15.30 - 16.30 u Analyse van incidenten met gevaarlijke stoffen – Mark Spruijt, RIVM

16.30 - 16.45 u Reflectie

16.45 - .... u Afsluiting & borrel

SEPTEMBER

21

Inleiding Beter leren van Incidenten

Overwegingen | Crisislab / OVV

WAT IS EEN INCIDENT ?

- **ongewenste** gebeurtenis waardoor **nadelige gevolgen** kunnen ontstaan voor medewerkers en/of omgeving
- **toeval** speelt vaak een rol;
incidenten zijn vrijwel altijd het gevolg van meerdere afwijkingen die gelijktijdig samen vallen
- **complexe** en **gekoppelde** systemen leveren (onverwachte) incidenten op
- Zwarte zwanen of verborgen gebreken? je weet niet wat je niet weet

Inleiding Beter leren van Incidenten

Overwegingen | Crisislab / OVV

SAFETY FIRST: VEILIGHEID BOVEN ALLES?

- er is altijd en overal een spanning tussen veiligheid en productie
- medewerkers moeten in de praktijk voortdurend een afweging maken of het 'veilig genoeg' is

Inleiding Beter leren van Incidenten

Overwegingen | Crisislab / OVV

OMGEVING

- OVV april 2023: Omwonenden zijn afhankelijk van industrie en overheid voor het beschermen van hun gezondheid tegen de blootstelling van schadelijke stoffen als gevolg van emissies
- omwonenden zijn kritischer tav industrie vanwege maatschappelijke onrust, acceptatie en draagvlak nemen af
- verantwoordelijkheid: bedrijven hebben direct invloed op hun bijdrage aan blootstelling van omwonenden aan gevaarlijke stoffen
- best beschikbare technieken kunnen onvoldoende zijn om veilige grenzen voor milieu en gezondheid te borgen

Inleiding Beter leren van Incidenten

Inspiratie | Safety II – IOGP nov 2022

LEREN VAN DE DAGELIJKSE PRAKTIJK

work as imagined $\neq$ work as done

- We kijken zelden naar hoe dagelijkse activiteiten (succesvol) worden afgerond. Succes vinden we normaal.
- Maar: wat waren de uitdagingen in het veld?
Hadden deze kunnen leiden tot een toekomstig ongeval?
- Succes of falen? Handelingen gaan (soms) verkeerd om dezelfde redenen als dat handelingen vaak goed gaan
- Zowel het gewenste als het ongewenste **resultaat** na het uitvoeren van een taak is het **gevolg** van omstandigheden, interacties en variabiliteit van het systeem (installatie-proces-mens)

Normaal werk: het succesvol uitvoeren van taken onder wisselende omstandigheden

Inleiding Beter leren van Incidenten

Waarom willen we dit ook al weer? Data

JAARVERSLAG NEDERLANDSE ARBEIDSINSPECTIE 2022

3.700 meldingen Arbeidsongevallen

In 2022 raakten **2.526** slachtoffers betrokken bij een arbeidsongeval; 28 slachtoffers per 100.000 banen

De Inspectie registreerde **51** dodelijke arbeidsongevallen

JAARVERSLAG VEILIGHEID VOOROP

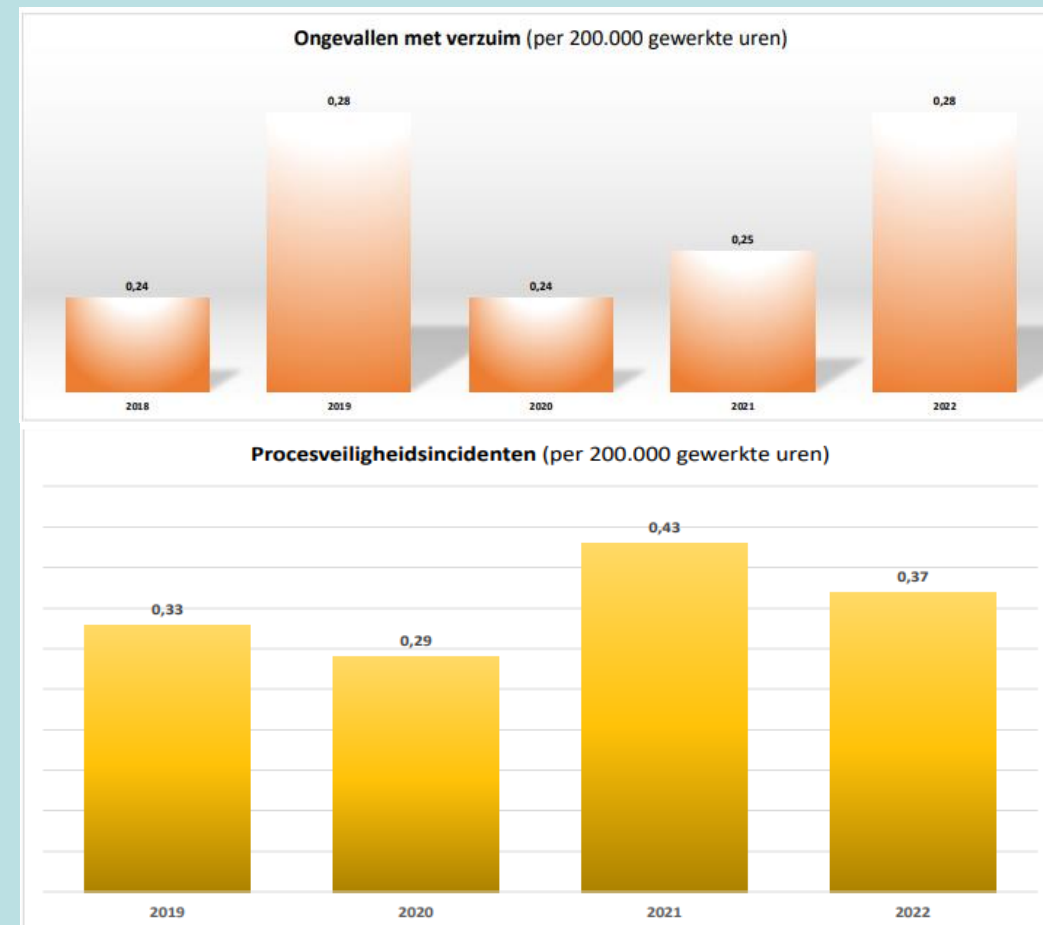
(onderdeel Staat van de Veiligheid)

162 BRZO-bedrijven in de procesindustrie
(64% van doelgroep)

28 op 10.000 banen

LTI 2022: 0,28 | 134 ongevallen vs 123 in 2021

PSE 2022: 0,37 | 166 incidenten vs 177 in 2021

Wat leren we hier van?

Inleiding Beter leren van Incidenten

Hoe kunnen we leren?

KERNPUNTEN HANDREIKING VEILIGHEID VOOROP - BETER LEREN VAN INCIDENTEN

- **Selecteer** bewust die incidenten waarvan je **kan** en **wil** leren, bv near misses
Kijk met risico ogen:
  - wat is het potentiële effect van een incident (worst case)?
  - wat is de kans op herhaling van onderliggende basisoorzaken?
- Onderzoek de **voor- en nadelen** van maatregelen die je wil treffen, vaak voor de risico-regelreflex
  - evalueer de maatregelen op effect en effectiviteit
- Geef voldoende aandacht aan **procesveiligheid**; alhoewel in de regel minder voorkomend zijn de **consequenties** vaak veel ingrijpender; kies voor juiste balans in relatie tot arbo-incidenten

LESSEN EN LEREN

- Stel de leerpunten centraal en niet het incident
hoe kunnen we de omgevingsfactoren dusdanig beïnvloeden dat dezelfde fout niet opnieuw gemaakt wordt?
- Wees selectief in het verspreiden van lessen; vaak voor information overload
- Neem de ketenpartners mee in de communicatie

Go to **www.menti.com** and use the code **2520 7687**

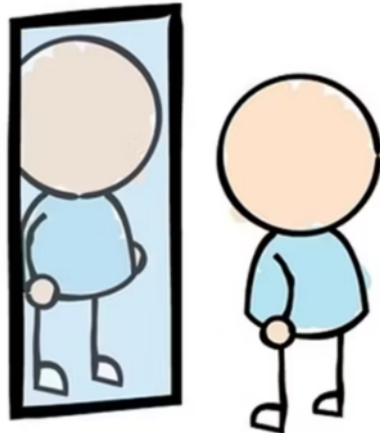

Reflectie

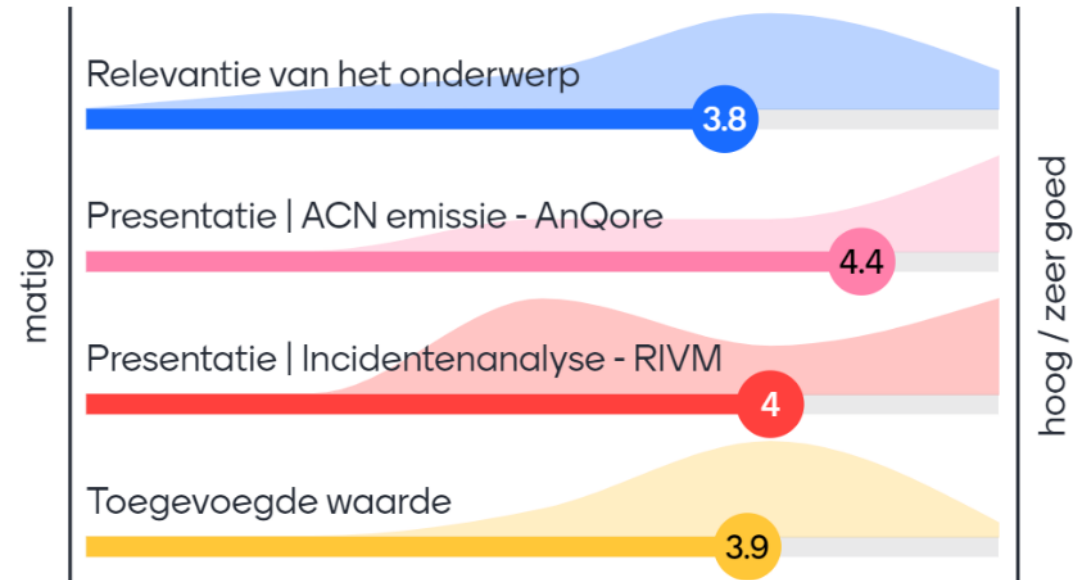
Ga naar [menti.com](https://menti.com/25207687) en gebruik de code 2520 7687

Mentimeter

Reflectie: Leren van incidenten

mVzo Veiligheid
MASTERCLASS ZUID-OOST

← →

10
👤